

Νυστάζω, πέφτω τάχατε, τυλίγομαι τὴν κάλ-
 παν, κοιμοῦμαι ὡς τὸ μεσάνυκτον, καὶ ἄκου τί πα-
 θάνω· ἐμπλέκονται μ' οἱ ψεῖρες μου ἄνωθεν ἕως κάτω,
 καὶ θάνω τὸ χερίσιν μου, συντριβῶ καὶ τσα-
 κίζω, ἐβγάνω τ' ὀλοκόκκινον, νάπες βαφέαν ὁμοιάζω.
 Κάππα μου, ὅπου δύναται, κάππα μου, ἃς σὲ
 ἀγοράσῃ, κάππα μου, ἡγανάκτησα, κάππα, τὰς χάριτάς
 σου.

Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ

Καὶ προβαίνει ἡ Μαρία λίγη νὰ πάρει
 δροσιὰ στὰ σωθικά τὰ μαραμένα·
 εἶναι νύκτα γλυκεῖα καὶ τὸ φεγγάρι
 δὲ βγαίνει νὰ σκεπάζει ἄστρο κανένα·
 περίσσια, μύρια, σ' ὅλη τους τὴ χάρη,
 λάμπουν ἄλλα μονάχα, ἄλλα δεμένα·
 κάνουν καὶ κεῖνα Ἀνάστασις πού πέφτει
 τοῦ ὀλόστρωτου πελάτου μὲς στὸν καθρέφτη.

«Τὰ μαλλιά σέρνω στὰ λιγνά μου στήθη·
 δένω σταυρὸ τὰ χέρια· Οὐράνια, θεῖα!
 Πέστε Ἐκείνου πού σήμερα ἀναστήθη
 νὰ ἐλεηθῇ τὴ μαύρη τὴ Μαρία.
 Μέρα εἶναι Ἀγάπης· Ἄδης ἐνίκηθη·
 καίενται τὰ σπλάχνα, καίονται τὰ στοιχεῖα·
 καὶ ἡ πυρκαϊὰ τοῦ κόσμου ἀναγαλλιάζεται
 καὶ κατ' Αὐτὸν τὸν σπίθα της τινάζει.

Ἄνθρωπος Ὁ Οὐρανὸς Ἀλληλούια ἠχολογαί·
 κατὰ τὴν γῆν ἐρωτεμένος κλίνει·
 ζεῖ τοῦ νεροῦ καὶ ἡ στάλα ὅπου κολλάει
 στὸ ποτήρι· Ἀλληλούια ἐγὼ κι' ἐκείνη·
 ὅταν ἡ Πύλη ἀκούστηκε νὰ σπάει,
 τί χλαοὺ στὸν κάτω κόσμῳ ἐγίνη;
 Χαίρεται μέσα ἡ ἄβυσσος καὶ ἀσπρίζει·
 ὁ περασμὸς τοῦ Λυτρωτῆ σφυρίζει».

(Λάμπρος, Τὸ ἐσπέρας τῆς Λαμπρῆς)

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

1

Ἐφές ἀργὰ ψιχάλιζε κι ὁ Γιάννης ἐτραγουῶδα,
 τοῦ πήρε ἀέρας τὴ φωνὴ στοῦ δράκοντα τὴν
 πόρτα.
 —Γιατί διαβαίνεις πάουρα καὶ τραγουῶδας πα-
 νῶρια;
 Ξυπνᾷς τ' ἀηδόνια τοῖ φωλιές, τ' ἄγρια που-
 λιὰ τοῦ κάμπους,
 ξυπνᾷς κι ἐμὲ τὸ δράκοντα μὲ τὴ δρακόντι-
 σά μου,
 πό 'χω τὸν ὕπνο ἀγοραστὸ καὶ βαριοπληρω-
 μένο
 καὶ τὸ νερὸ πρὶ νύθομαι καὶ κεῖνο πλερωμένο;
 —Ἄσε με, δράκο, νὰ διαβῶ καὶ ἄσε με νὰ πε-
 ράσω,
 κάνει ὁ βασιλιάς χαρὰ, κάνει τοῦ γιοῦ του
 γάμο,

κι ὡς τὸ 'χω πού μὲ κάλεσε, γιὰ νὰ τοῦ στε-
 φανώσω,
 καὶ μ' ἔχουν γιὰ τραγουδιστή, γιὰ νὰ τοῦ
 ξεφαντώσω.
 —Σὰν ποιόνε βάνεις μάρτυρα, σὰν ποιόνε
 βάνεις πιέτζο;
 —Ποιόνε νὰ βάλω μάρτυρα, ποιόνε νὰ βάλω
 πιέτζο;
 —Τὸν ἥλιο βάλε μάρτυρα καὶ τὸ φεγγάρι πιέ-
 τζο,
 τ' ἄστρο καὶ τὸν αὐγερινό, ὅσο νὰ πᾶς καὶ
 νὰ 'ρθεις.

Κι ὁ Γιάννης ἐπαράργησε κι ὁ δράκοντας φω-
 νάζει :
 «Φάγα τὸν ἥλιο τὸ μιὸ καὶ τὸ φεγγάρι ἀκέ-
 ριο».
 Νὰ σου κι ὁ Γιάννης ἔφτασε τοῦ κάμπους
 καθαλάρης
 καὶ πίσω ἀπὸ τὴ σέλλα του ἓνα ὄμορφο κο-
 ρίτσι.
 Κι ὁ δράκοντας 'ποκρίθηκε, τὸν τέτοιο λόγο
 λέει :
 «Καλῶς τὸ Γιάννη γιόμα μου, τὸ Γιάννη δει-
 λινὸ μου,
 καὶ τ' ὄμορφο κορίτσι του νὰ εἶν' τ' ἀπόδει-
 πνὸ μου».
 Κι ὁ Γιάννης ἀποκρίθηκε τὸν τέτοιο λόγο λέει :
 —Σπαθὶ ἔχω γιὰ γιόμα σου, κοντάρι δειλινὸ
 σου,

κι ἓνα μαχαίρι κοφτερό, νὰ κόβει τὸ λαϊμό σου.
 —Μὰ δὲ μοῦ λές, μπρὲ Γιάννη μου, πούθε
 γενοκρατιέσαι;
 —Ἡ μάνα μου εἶν' ἡ ἀστραπὴ κι ἀφέντης μου
 εἶν' ὁ δρόντος,
 κι ἐγὼ τ' ἀστραποπέλεκο, πού καίω τοῦ
 δρακόντους.
 —Σύρε, Γιαννὴ μου, στὸ καλὸ καὶ στὴν καλὴ
 τὴν ὥρα,
 καὶ πάλε μεταγύρισε, νὰ κάμουμε ἓνα γιόμα.

2

Μιὰ χήρα ἔχ' ὄμορφον υἱό, κι ὄμορφο παλ-
 ληκάρη,
 — ἄϊ ματάκια μου καὶ γιέ μου —
 Τόνε ζηλεύει ἡ γειτονιά, τόνε ζηλεύ' ὁ κόσμος,
 τόνε ζηλεύ' ὁ σιούπασης, πρῶτον γιὰ νὰ τὸν
 βάλει,
 τόνε ζηλεύ' ἡ μάνα του, θέλει νὰ τόνε πάρει.
 Δὲν ἔχει πῶς νὰ τοῦ τὸ εἶπῃ, νὰ τοῦ τὸ μαρ-
 τυρήσει.
 —Σιούκου, γιέ μου, νὰ πέσουμε τὰ δυὸ νὰ
 κοιμηθοῦμε.
 —Γιὰ τσῶπα, μάνα, μὴν τὸ λές καὶ μὴν τὸ
 κουδεντιάζεις,
 γιατί μᾶς 'κούει ὁ θεός, τρεῖς χρόνους δὲν
 σταλάζει,
 γιατί μᾶς 'κούει κι ἡ μαύρη γῆς, τρεῖς χρό-
 νους δὲν ἀνθίζει,
 γιατί μᾶς 'κοῦν καὶ τὰ πουλιά, τρεῖς χρόνους
 δὲν λαλοῦνε,
 γιατί μᾶς 'κοῦν καὶ τὰ κλαργιά, τρεῖς χρό-
 νους δὲν ἀνοίγουν.

Μιὰν Κυριακὴ ξημέρωμα μὴν εἶχε ξημερώσει,
κι ὁ ἥλιος ὁ παντοτεινὸς μὴν εἶχε βγεῖ νὰ
δῶσει.

Γροικῶ τὸν κόρφο κι ἔμπαζε κάτεργα καὶ κα-
ράδια.

Δὲν εἶν' αὐτάνα σφακιανά, μήτε καὶ τοῦ Ρε-
θύμνου,

μά 'ναι τοῦ Καπετὰν πασά 'πὸ μέσα 'ποὺ τὴν
Πόλη.

Παίρνουν μανάδες καὶ παιδιὰ, ἀδέρφια καὶ
ξαδέρφια,

παίρνουν καὶ τοῦ παπαῦ Βαρδῆ τὴ μίαν του θυ-
γατέρα,

τὴν πρώτη καὶ τὴν ὕστερη, τὴ μεσακὴν κο-
πέλλα.

Χίλιοι κρατοῦν τὴν κούδα τῆς, τρακόσιοι τ' ἔς
ἀκλουθοῦσι.

Ἐκλούθα κι ὁ παπαῦ Βαρδῆς κι ἔδερνε τσι με-
ρούς του :

—Ποῦ πᾶς, ἀσήμι, νὰ χαθεῖς, ποῦ πᾶς, σταυ-
ρέ, νὰ λειώσεις,

ποῦ πᾶς, ἀγιοκωνσταντινο, ν' ἀλλάξεις τ' ὄ-
νομά σου;

—Στὴ Σμύρνη πᾶω νὰ χαθῶ, στοῦ Γαλατᾶ
νὰ λειώσω

κι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολη ν' ἀλλάξω τ' ὄ-
νομά μου!

Κι ὄντε τὴν ἀνεβάξασι εἰς τοῦ πασά τὴ σκάλα,
ἐτρέχασι τὰ μάτια τῆς ὥσαν τὴν κουτσουνάρα.

—Ἄμ' ἀφεντάκη, στὸ καλὸ καὶ στὴν καλὴ τὴν
ᾠρα

καὶ νὰ γεμίς' ἡ στράτα σου ντραντάφυλλα καὶ
ρόδα.

Κι ἄμε χαιρέτηξέ μου τσι ὅλες μου τ' ἔς ἀδερ-
φάδες,

τὴν ἀδερφή μου τὴ Λενιώ μὴ μοῦ τὴ χαιρε-
τήσης,

γιατί μοῦ καταρήστηκε Τούρκος νὰ με φιλήσει,
Τούρκος νὰ κάμω πεθερὸ καὶ τὸν καδὴ κουνιαδό
καὶ τοῦ βεζίρη τὸν ὕγιό ἄντρα νὰ τόνε πάρω.

4

—Προσκύνα, Λιάκο, τὸν πασιὰ, προσκύνα τὸ
βεζίρη,

νὰ πάρεις τὸ μουρασελέ, δερβέναγας νὰ γέ-
νεις.

Κι αὐτῆνος τ' ἀποκρίθηκε, χαμπέρια καὶ τοῦ
στέλνει :

—Ὅσο 'ν' ὁ Λιάκος ζωντανός, πασιὰ δὲν
προσκυνάει,

πασιὰ 'χει ὁ Λιάκος τὸ σπαθί, βεζίρη τὸ του-
φέκι.

Κι 'Ἀλλή πασιὰς σὰν τό 'μαθε, πολὺ τοῦ κα-
κοφάνη.

Γράφει χαρτιά καὶ προδοδᾶ, προστάγματα
καὶ στέλνει :

—Σὲ σὲν' ἀγὰ Δερβέναγα, σ' ὅλα τὰ τζεφτι-
λίκια,

τὸν Λιάκο νὰ μοῦ πιάσετε, τὸν Λιάκο νὰ σκο-
τώστε.

Βγῆκε κι ὁ Γκέγκας παγανιάς καὶ κυνηγᾶ
τούς κλέφτες.

Καὶ πῆγε καὶ τοὺς πλάκωσε στὸν λόγγο, στὸ
λημέρι

κι ἀρχίσανε τὸν πόλεμο, τὰ βροντερὰ τουφέ-
κια.

Κωντογιακούπης φώναξε ἀπὸ τὸ μετερίζι :
—Παιδιὰ, γκαριέτι κάμετε, παιδιὰ, ντὲ πο-

λεμάτε,
καὶ σύ, Λιάκο μπουλούκμπαση. πολέμα σὰν
λεοντάρι.

Κι ὁ Μουσταφᾶς λαβώθηκε στὸ γόνα καὶ στὸ
χέρι.

ΤΡΙΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

1

Νωπῆς κίνησης ἄργὸ τάνυσμα,
μ' ἀκολουθεῖς στὰ χίλια δυὸ κομμάτια
ποῦ σὲ καθρέφτισαν,
κρύφιος χυμὸς μοῦ μυρώνεις τὴ γεύση.

2

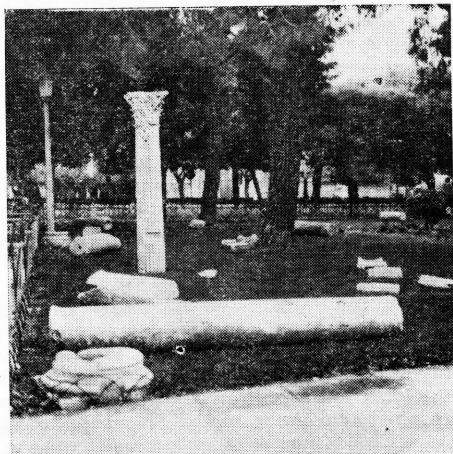
Τ' ἀνοιχτὰ μάτια μας γέμισαν
σκοπεὺς ποῦ ζευγάρωσαν,
καὶ γίνηκαν ρέμα
νὰ λούζουν τὶς φλέβες.

3

Βλέπω τὸ χέρι, ποῦ δὲν ἀφήνει
καμμιὰ ἐλπίδα ἀχάραγη.
Βλέπω αὐτὰ ποῦ ἐπιζήσανε
στὴν ἐπιφάνεια
κι ἐγὼ τὰ φύλαγα στὸν πιὸ κρυφὸ
θυθό.
Βλέπω, βλέπω
τ' ἄνθηρὰ ἐπιχρίσματα
τῶν στιγμῶν.

ΤΕΡΕΖΑ ΣΙΝΙΓΑΛΙΑ

ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

Μάρμαρα στὰ Ψηλαλώνια